

Ҷойгоҳи зан дар Ислом

[Тоҷикӣ – Tajiki – طاجيکيۃ]

Таҳия ва тарҷума:
Дорул ислом \ Тоҷикӣ

2014 - 1435

IslamHouse.com

مكانة المرأة في الإسلام

«باللغة الطاجيكية»

إعداد و ترجمة: دار الإسلام / طاجيكي

2014 - 1435

IslamHouse.com

Чойгоҳи зан дар Ислом

То замоне, ки зани мусулмон ба озоди ва истиқлоли фикри ва амалии комил, ки шарифати исломи онро барои вай поягузори намудааст, нарасад ва ба унвони узве аз аъзои ҷомеа ба расмият шинохта нашавад, ҷомеаҳои исломи ба ахлоқи солим ва худкифоии лозим нахоҳанд расид.

Чаҳонро муҳками аз уммаҳот аст

Ниҳодшон амини мумкинот аст

Агар ин нуктаро қавме надонад

Низоми корубораш бесубот аст.

Ҳангоме, ки дини мубини ислом зухур кард саросари ҷаҳонро аз палидиҳои шармовар ва тасаввуроти хом ва ботили касонеро, ки занро ҳамчун мавҷуди пасту фармонраво ва духтардор шуданро нанги хеш медонистанд ва мепиндоштанд, ки зан мавҷуди зоиде дар низоми хилқат аст, пок сохт.

Ислом занро аз қаъри залили ба авҷи иззат ва сарбаланди расонд. Дари инсонияташро барӯ боз кард ва ҳама ҳуқуқашро ба расмият шинохт ва бо афкори фарогиранда ва бо дар назардошти ҳама паҳлуҳои ҳаёташ, барояшон чойгоҳ ва шахсияти волое дар назар гирифт.

Дар миёни тамадунҳои куҳан ва навпайдо танҳо ин дини муқаддаси ислом аст, ки соҳиби ин

имтиёз аст ва метавонад иддиё кунад, ки арзиши воқеъиеро барои занон ба вучуд оварда шахсияти ҳуқуқи, иҷтимоӣ, дини ва инсониро ба онҳо боз гардонида аст.

Ислом ва баробар ҳуқуқи миёни зану мард

Оини муқадаси Ислом мард ва занро ҳуқуқи яксон ва баробар додаст ҳардуро дар уҳдадории бузургтарин масулиятҳои ҷамъияти исломи, ки амри маъруф ва наҳи мункар аст, яксон хитоб намудааст чуноне, ки Худованд мефармояд:

﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ﴾ [التوبة: 71]

«Мардони мӯъмин ва занони мӯъмин дӯстони якдигаранд. Ба некӣ фармон медиҳанд ва аз ношоист бозмедоранд ва намоз мегузоранд ва закот медиҳанд ва аз Худою паёмбараш фармонбардорӣ мекунанд. Худо инҳоро раҳмат хоҳад кард, Худо пирӯзманду ҳақим аст!»

Тавба 71

Зане ки дар замони чоҳилият (пеш аз Ислому) аз ҳар гуна ҳуқуқе маҳрум буд ва дар воқеъ ҳаққи ҳаёт надошт бо пайдоиши Ислому дар тамоми соҳаҳо баробари мард ҳаракат намуд ва ҳуқуқи яқсон ёфт. Дар Қуръони карим оятҳои зиёде аст, ки ишора ба баробарии марду зан дар анҷоми тақолиф ва диндориву бандаги дорад ва ҳамчунин дар аҳодиси набави низ ривоятҳои зиёде омадааст ки занон аз расули Худо пурсиданд:

«Мо мебинем ки Худованд дар ҳама ҷои Қуръон аз мардон зикр ба миён оварда ва онҳоро мухотаб қарор медиҳад аз ин маълум мешавад, ки дар мо занон хайре нест ва мо метарсем, ки ибодатҳоямон низ қабул нагардад».

Тирмизи бо санади ҳасан

Дар ҷавоби ин суоли занон Худованди бузург ин оятро нозил кард:

﴿إِنَّ الْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَانِتِينَ وَالْقَانِتَاتِ وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ وَالْخَاشِعَاتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّالِحِينَ وَالصَّالِحَاتِ وَالْحَافِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَالْحَافِظَاتِ وَالذَّاكِرِينَ اللَّهَ كَثِيرًا وَالذَّاكِرَاتِ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ مَغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا﴾ [الاحزاب : ٣٥]

«Худо барои мардони мусалмон ва занони мусалмон ва мардони мӯъмину занони мӯъмин ва мардони аҳли тоъату занони аҳли тоъат ва мардони ростгӯву занони ростгӯй ва мардони босабру занони босабр ва мардони худотарсу занони худотарс ва

мардони садақадихандаву занони садақадиханда ва мардони рӯзадору занони рӯзадор ва мардоне, ки шармгоҳи худро ҳифз мекунанд ва заноне, ки шармгоҳи худро ҳифз мекунанд ва мардоне, ки Худоро фаровон ёд мекунанд ва заноне ки Худоро фаровон ёд мекунанд, бахшоиш ва музде бузург омода кардааст!».

Аҳзоб 35

Аз матни ин оят фаҳмида мешавад, ки пештози дар майдони тақво аз ҷинс вобастаги надорад, балки пештози аз насиби дилҳост, яъне ҳар диле ки бо Худованд наздик аст, пештози ва бурд дар ин майдон насиби ўст новобаста, ки он дил аз ҷинси мардон бошад ё аз ҷинси занон.

Агар барои хоҳарон ва модарони мо ин шубҳа пайдо шавад, ки Қуръон бо мардон таваҷҷуҳ мекунад ва занонро мавриди илтифот қарор намедихад, метавон бо кумак аз маъонии ин оятҳо чунин дарк кард, ки хитобҳои Қуръон бо таваҷҷуҳ ба инсоният мавриди таваҷҷуҳ қарор гирифтаанд на ҷинсияти мард ё зан.

Муқоиса миёну зану мард аз нигоҳи хилқат

Агар аз нигоҳи хилқат ба ҷинси марду зан нигариста шавад, бе шубҳа фаҳмида мешавад, ки

зану мард ҳар кадоме тавоноиҳои хосси худро дорад, Агар мард дорои табиғати қор ва қасбу талош аст, зан ба фарзандаш ширу таъом медиҳад ва сарчашмаи ҳаёт аст, Агар мард ба хислати дурушти шинохта мешавад, зан ба хислати меҳрубони ва отифи шинохта мешавад, Агар мард бо бозуҳои нируманд шинохта мешавад, зан дорои табиғати нозук ва латифе аст, Агар мард падар аст, зан бо модар будан ифтихор мекунад ва бихишт зери пой ӯ густардааст. Бале зан модар аст, модаре, ки отифааш чуш мезанад, эҳсосоташ ҳамеша ӯро ҳамроҳ аст, эҳсосоте, ки дар табиғаташ дилдодаги ҳамроҳ дорад, отифаи ӯ бо муҳаббат чуш мезанад, чи зебо шоири араб дар васфи занон гуфтааст:

الأم مدرسة إذا أعددتها
أعددت شعباً طيب الأعراق

**Модар донишгоҳе аст, агар ӯро хуб парвариш
намуди
Бе чуну чаро миллати некнаждеро парвариш
намудаи.**

Аз он чи ки дар гузашта гуфтем чунин фаҳмида мешавад, ки Ислом ҳазору чаҳорсад сол пеш ормонҳои волои инсонии имрӯзаро бароварда намудааст, чун зан ва мард аз нигоҳи Ислом ҳарду

инсон ҳастанд ва дар мафҳуми инсоният шариканд ва асли инсоният аз ҳарду нашъат ёфтааст.

Дар воқеъ мо мусулмонон аз ёварон ва мудофиъони ҳақиқии баробари ва адолат ҳастем ва ба он даъват намуда ва амал мекунем, то занро аз асорат ва залолати гузашта ва ҳозира бираҳонем ва зиндагии иҷтимоъии вайро барояш баргардонем. Мо итминон дорем, то замоне зани мусалмон ба озоди ва истиқлоли фикри ва амали комил, ки шарияти Исломи онро барои вай поягузори намудааст нарасад ва ўро ба унвони узве аз аъзои ҷамъият шинохта нашавад, ҷомеъаи исломи ба ахлоқи солим ва худкифоии лозим нахоҳанд расид. Имом Надави (р.х) дар ин бора менависад:

"Агар занони мусулмон дар роҳи бақои тамаддуни исломи ва барпо доштани муҳити хонаводагӣ, ки меҳвари таҳорат ва муҳаббат аст, бо мардон муъовинат накарда ва дар пешбурди аҳдофи исломи бо онон ҳамкори намекарданд кори дифоъ аз пояҳои тамаддуни исломи барои умуми мусулмонон мушкӣ ва душвор мегардад".

Бо вучуди ин ҳамаи ҳимоят аз қишри зан, инро низ изофа мекунем, ки агар занон ва хоҳарони ҷамъияти мо иззату шарафи худро дар қавонини исломи бичуянд ва ончиро, ки Ислום барои онон ба унвони имтиёз ба армуғон овардааст, онро дунбол кунанд, пас мувафакӣтро ҳосил намудаанд.

Аммо агар фиреби шакли ва зоҳирии ғарбро бихуранд ва фарёди мазлумият бароваранд, то қавонин ва барномаҳои ғарб дасти ононро бигирад ба яқин бидонанд, ки ин бор худашонро бо дастони хеш ба чоҳи тангу торике тела додаанд ва таърихи залили ва бе арзиширо сари худ ду бора боз гардонидаанд.